

የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ የህግ ማዕቀፎች መዋቅር እና አግባብነት

መግቢያ

በኢትዮጵያ ቁጥጥር የሚደረግበት የተማከለ የካፒታል ገበያ መመስረቱ በሀገሪቱ የፋይናንስ ዝግመተ ለውጥ ውስጥ ወሳኝ ጊዜን ያሳያል። ይህ ጽሁፍ የኢትዮጵያን ጅምር የካፒታል ገበያ የሚቆጣጠሩ የህግ ማዕቀፎችን በተለይም በካፒታል ገበያ አዋጅ ቁጥር 1248/2013 እና ለአፈጻጸም የወጡ መመሪያዎች ላይ አፅንዖት ይሰጣል። እነዚህ የህግ ማዕቀፎች ከኢትዮጵያ የልማት እቅዶች ጋር ያላቸውን ግንኙነት በመገምገም የኢንቨስትመንት ጥበቃ ከገበያ ተደራሽነት ጋር እንዴት ማመጣጠን እንደሚቻል፣ ተቋማዊ ተፅዕኖዎችን ከግሉ ዘርፍ ተሳትፎ ጋር እና ዓለም አቀፍ ደረጃዎችን ከሀገር ውስጥ ነገራዊ እውነታዎች ጋር ይቃኛል።

የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ የህግ ማዕቀፍ ከዘርፉ አለም አቀፍ መርሆዎች ጋር ጠንካራ ቁርጠኝነት ያለው በመሆኑ የህግ ማዕቀፎቹን ወደ ተግባር ማሳደግ ለገበያ ስኬት አስፈላጊ የሆነውን እምነት፣ ተሳትፎ እና የገንዘብ ፍሰት በማሳደግ ችሎታቸው ላይ ይመሰረታል።

ፈጠራን እና ኢኮኖሚያዊ እድገትን ሊፈጥር የሚያስችል ሥርዓት ነው። ከማክሮ ኢኮኖሚ ማሻሻያዎች አንዱ የሆነውን የካፒታል ገበያ ተግባራዊ ለማድረግ የወጣው የካፒታል ገበያ አዋጅ ቁጥር 1248/2013 የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ ባለስልጣንን የካፒታል ገበያ ስነ-ምህዳር ተቆጣጣሪ ተቋም እንዲሁም የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ አስተዳደራዊ ፍርድ ቤት በዚህ ዙሪያ የሚነሱ አለመግባባቶችን እንዲፈታ አቋቋሟቸዋል።

ይህ ጽሁፍ ከዚህ እናት ህግ የወጡትን ለአፈጻጸም የሚረዱ መመሪያዎች ይመረምራል። ዋና ዋና የህግ መሳሪያዎችን፣ የሚፈጥሩትን ተቋማዊ አርክቴክቸር እና ከሁሉም በላይ ከኢትዮጵያ የኢኮኖሚ ለውጥ ጋር ያላቸውን ግንኙነት ይዳስሳል። ዋናው ጥያቄ ሕጎች መኖራቸው ብቻ ሳይሆን ለሀገራዊ ዓለማዊ የሚሰማሙ መሆናቸውን፣ ለገበያ ተሳታፊዎች ተደራሽነታቸው፣ ከኢንቨስትመንት ጥበቃ፣ ከዓለም አቀፍ ደረጃዎች ጋር የተጣጣሙ እና ከኢትዮጵያ ልዩ የዕድገት አውድ ጋር አብረው የሚሄዱናቸው ወይ የሚለው ነው።

ዘመናዊ የፋይናንሺያል ሥርዓት ሕጋዊ መሠረት

ለበርካታ አስርት ዓመታት የኢትዮጵያ የፋይናንስ ምሳዳር በውስጥ ይገለጻል። በመንግስት እና በግል የንግድ ባንኮች በበላይነት የተያዘው ባንክን ያማከለ ስርዓት ለካፒታል ማሰባሰብ መንገድ ቀዳሚው እና ብቸኛው መንገድ ሆኖ ቆይቷል። የአጭር ጊዜ ብድር የበላይነት ይዞ በቆየበት የፋይናንስ ሥርዓት የረጅም ጊዜ የኢንቨስትመንት ካፒታል ማግኘት አጥረት ያለ ሆኖ ቀጥሏል። ከዚህ ቀደም የነበረው የአክሲዮን ገበያ የአክሲዮን ግብይት በንግድ ህጉ ጥንታዊ ድንጋጌዎች ሲመራ የቆየ እንደመሆኑ የኢንቨስትመንት ጥበቃ ዘዴዎች እና ግልጽ የዋጋ ግኝት ሥርዓት የሌለው ነው።

በአብዛኛው በባንክ አሰራር የተመሰረተው የኢንቨስትመንት ካፒታል አሰባሰብ ዘዴ መቀየር የጀመረው የኢትዮጵያ መንግስት የካፒታል ገበያ ልማትን በኢትዮጵያ ሀገር በቀል የማክሮ ኢኮኖሚ ማሻሻያ ፕሮግራም ውስጥ ቀርጾ ተግባራዊ ማድረግ ሲጀምር ነው። የካፒታል ገበያ ከአጭር ጊዜ የብድር ስርዓት ወደ የረጅም ጊዜ ኢንቨስትመንት አማራጭ የሚያሸጋግር ባለቤትነትን፣

የካፒታል ገበያ አዋጅ

የካፒታል ገበያ አዋጅ ቁጥር 1248/2013 የኢትዮጵያን የካፒታል ገበያ ስነ-ምህዳር የሚመራ ተቋማዊ ህግ ሆኖ ያገለግላል።

በአዋጁ መግቢያ እንደተገለጸው ለአዋጁ መውጣት እንደምክንያት ከተጠቀሱት ውስጥ የገበያውን ፍትሃዊነት፣ ታዳሚነት እና ቅልጥፍና ለማረጋገጥና ኢንቨስትመንትን ለመጠበቅ የካፒታል ገበያን ስነ-ምህዳር

አዋጁ የካፒታል ገበያ ባለሥልጣንን ራሱን የቻለ የፌደራል ተቆጣጣሪ አካል አድርጎ ያስቀመጠ ሲሆን ተጠሪነቱም በቀጥታ ለክቡር ጠቅላይ ሚኒስትሩ ነው። ይህ አዋጅ የካፒታል ገበያ ከገንዘብ ፖሊሲ የቁጥጥር ሥርዓት የተለየ መሆኑን በመረዳት ለካፒታል ገበያ ቁጥጥር ሥርዓት እውቅና በመስጠት እና ከብሔራዊ ባንክ የቁጥጥር ሥርዓት አወቃቀር በመለየት ዘርፉ የተለየ እውቅና ባላቸው ባለሙያዎች እና የአሠራር ነፃነት ባለው ተቋም እንዲመራ ፈቅዷል።

የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ የህግ ማዕቀፎች መዋቅር እና አግባብነት

የቁጥጥር ዋና ዓላማዎች

ባለሥልጣኑ በኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ ውስጥ ያለውን ሚና የሚገልጹ ዋና ዋና ዓላማዎች በአዋጁ ተመልክተዋል። ከእነዚህ ውስጥ ዋናው ኢንቨስተሮችን መጠበቅ ሲሆን ይህም በገበያው ውስጥ ያሉ ተዋጊዎችን በራስ መተማመን እና ደህንነት ተሰምቷቸው እንዲሳተፉ ማረጋገጥ ነው። ባለሥልጣኑ በአዋጁ ከተሰጠው የግል ኃላፊነትን ከመወጣት ባሻገር ጠንካራ የካፒታል ገበያ ሥነ-ምህዳርን ይገነባል። ይህም ሲባል ሰነድ ሙዳላ ንዋዮች የሚወጡበት እና ፍትሃዊ፣ ቀልጣፋ እና ግልጽ በሆነ መንገድ የሚገበያዩበት ሥርዓት ይዘረጋል። ይህ ለታማኝነት የተሰጠው ቁርጠኝነት የዕለት ተዕለት ሥራዎችን ለመተግበር ብቻ ሳይሆን በካፒታል ገበያ ሊከሰቱ የሚችሉ የስርዓት አደጋን በመቀነስም ጭምር የሚረዳ ነው። ይህም በገበያው ላይ ያለውን ታዳሚነት የሚያጠናክር ነው።

በተጨማሪ የግብይት አሰራሮችን መዘርጋት እና የገበያ ታዳሚነት ማስጠበቅ የፋይናንስ ስርዓቱን ከአለመረጋጋት ለመከላከል ይረዳል። የረጅም ጊዜ ኢንቨስትመንትን የሚስብ ምቹ የካፒታል ገበያ ሥነ-ምህዳር በመፍጠር ረገድ ባለሥልጣኑ፣ ዘላቂነት ያለውን የካፒታል ገበያን እድገት እንዲገነባ በአዋጁ ኃላፊነት ተጥሎበታል። እነዚህ የባለሥልጣኑ የቁጥጥር ዓላማዎች አንድ ላይ ሆነው ሚዛናዊ ተልእኮን የሚያንጸባርቁ ሲሆኑ ኢንቨስተሮችን ከሌላ መስጠት፣ ፍትሃዊነትን እና ግልጽነትን ማረጋገጥ፣ ታዳሚነትን በመገንባት መዋቅራዊ የአደጋ ስጋቶችን መቀነስ እና የካፒታል ገበያን ማስፋፋት፣ የስርዓት መረጋጋትን መጠበቅ እና ዘላቂ ልማትን ማፋጠን የባለሥልጣኑ ብሎም በካፒታል ገበያ ውስጥ ያሉ ተቋማት አላማዎች ናቸው ብሎ መውሰድ ይቻላል።

ከዓለም አቀፍ ደረጃዎች ጋር መጣጣም

የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ ሕግ አውጭ አካሄድ ጉልህ ገጽታ ከዓለም አቀፍ ደረጃዎች እና መርሆዎች ጋር የተናበበ ነው። አዋጁ እና ለአፈጻጸም የወጡ መመሪያዎች በአለም አቀፍ ደረጃ የሰነድ ሙዳላ ንዋዮች መርሆች እና ደረጃዎች አውጪ በሆነው የአለም አቀፍ የሰነድ ሙዳላ ንዋይ ተቆጣጣሪዎች ማህበር የወጡትን መርሆዎችን እና ደረጃዎችን በማጣቀሻነት የተዘጋጀ ነው። የአካዳሚክ ጥናቶች የሚያመለክቱት የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ የህግ ማዕቀፍ ከአለም አቀፍ ምርጥ ተሞክሮ ጋር የተናበበ እና ሀገር ውስጥ ያለውን ነገራዊ ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ ሁኔታ ከግምት ውስጥ ያስገባ መሆኑን ነው።

የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ አዋጅ ሲቀረጽ አለም አቀፍ ደረጃዎችን፣ መርሆዎችን እና የተለያዩ ሀገራት ምርጥ ተሞክሮዎች ከግንዛቤ ውስጥ ማስገባቱ በኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ ደንቦችና አሠራሮች ውስጥ የተካተቱት የሕግ ማዕቀፎችና የማስፈጸሚያ ዘዴዎች የዳበረ ልምድ ካላቸው ያደጉ ሀገራት እና ዓለም አቀፍ ደረጃዎች ጋር ሲነፃፀሩ ምን ያህል ውጤታማ ሊሆኑ እንደሚችሉ ዝርዝር ጥናት በማድረግ የተካተቱ መሆኑን ልብ ይለዋል።

ተቆጣጣሪዎች እና ተግባራቸው

የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ ባለስልጣን

በኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ ሥነ-ምህዳር ባለሥልጣኑ ሁሉን አቀፍ የቁጥጥር ስልጣን ተሰጥቶታል። ባለሥልጣኑ በአዋጁ የተሰጠው ስልጣን እና ተግባር በተመለከተ የሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ገበያን፣ የኢንቨስትመንት አማካሪዎችን፣ የሰነድ ሙዳላ ንዋዮች ደላሎችን እና አከናዎኞችን፣ የጋራ ኢንቨስትመንት ፈንድ አከናዎኞችን እና ሌሎች የገበያ ተዋጊዎችን ፍቃድ መስጠትን፣ ለህዝብ ሽያጭ የቀረቡ ሰነድ ሙዳላ ንዋዮችን መመዝገብን፣ ማሳወቅን እና የአፈጻጸም መስፈርቶችን ማክበርን መቆጣጠር እና የህግ ጥሰትን በተመለከተ ቅጣት መጣልን ያጠቃልላል።

የባለሥልጣኑ የቁጥጥር ሥርዓት መመሪያዎችን የማውጣት ስልጣንን የሚያካትት ሲሆን ይህም የአዋጁን ጥቅልል ድንጋጌዎች እና መስፈርቶች በዝርዝር ለመግለጽ ያስችላል። በባለሥልጣኑ የወጡ ቁልፍ መመሪያዎች የካፒታል ገበያ አገልግሎት ሰጪዎች ፈቃድ አሰጣጥ እና የቁጥጥር መመሪያ ቁ.980/2016፣ ሰነድ ሙዳላ ንዋይን ለሕዝብ ማቅረብ እና የግብይት መመሪያ ቁ.1030/2017፣ ራሳቸውን በራሳቸው የሚቆጣጠሩ

የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ የህግ ማዕቀፎች መዋቅር እና አግባብነት

ድርጅቶች እውቅና አሰጣጥ እና ቁጥጥር መመሪያ ቁ.1031/2017፣ የሰነድ ሙዓላ ንዋይ፣ የተዛማጅ ውሎች እና ያልተማከለ የጠረጴዛ ዙሪያ ገበያ ፈቃድ አሰጣጥ፣ አሰራር እና ቁጥጥር መመሪያ ቁ.1009/2017፣ ለሕዝብ የሚቀርቡ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ግዑዝ አልባ ማድረግ መመሪያ ቁ.1047/2017 እና በአሁኑ ወቅት በህዝብ ምክክር ላይ ያሉ የጋራ ኢንቨስትመንት ፈንድ አስተዳደር ረቂቅ መመሪያ እና የካሳ ፈንድ የሚኒስትሮች ም/ቤት ረቂቅ ደንብ ይገኙበታል።

የኢትዮጵያ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ገበያ

የበባለሥልጣኑ ፍቃድ የተሰጠው ሥራ የጀመረው የኢትዮጵያ የሰነድ ሙዓላ ንዋይ ገበያ በአዋጁ አንቀፅ 30 እና 31 መሰረት ራሱን የሚቆጣጠር ድርጅት (SRO) ሆኖ ይሰራል። በአዋጁ እንደተመለከተው ራሱን በራሱ የሚቆጣጠር ድርጅት ማለት የራሱን አባላቶች ፍትሃዊና ሀቀኛ እንዲሆኑ እንዲሁም በካፒታል ገበያው ቀልጣፋ አሰራር እንዲሰፍን እና የኢንቨስትሎች እና የህብረተሰቡ ጥቅም እንዲከበር ለማድረግ አባላቱ እንዲከተለ የሚገባቸውን የሰነድ ሙዓላ ውስጠ-ደንቦች አውጥቶ በአባላቱ ቁጥጥር እንዲያደርግ በአዋጁ መሠረት እውቅና የተሰጠው ተቋም ነው። አዋጁ ለገበያው የአገልግሎት፣ የመመዘንቢያ፣ የግብይት እና የግጭት አፈጻጸም ህጎችን በባለሥልጣኑ እያስጸደቀ እንዲያወጣ ስልጣን ይሰጣል። የገበያው የመተዳደሪያ ደንብ አምስት ጥራዞችን ያቀፈ ሆኖ አጠቃላይ ደንቦች፣ የአገልግሎት ደንብ፣ የምዝገባ ደንብ፣ የግብይት ደንብ እና የክርክር አፈጻጸም ሂደቶች ያካተተ መሆኑን በባለፈው ጽሁፍ ተመልክተናል። የኢትዮጵያ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ገበያ በተለያዩ የግብይት ሰነዶች አይነት እና ደረጃ የተዋቀረ መሆኑ ለገበያ ልማት ሆነ ተብሎ የተሰራ ንድፍ መሆኑን ያንግባርቃል።

የአክሲዮን ገበያው በሁለት ደረጃ የተከፈለ ሲሆን ዋና የገበያ ቦርድ እና አዳጊ የገበያ ቦርድ ብለን ከነመስፍርቶቻቸው በባለፈው ጽሁፍ ያየናቸው ናቸው። ሌላው የቦንድ እና የአጭር ጊዜ የገንዘብ ገበያ ሰነዶች የሚገበያዩበት የግብይት ሥርዓት ሲሆን ሰነዶቹ በባህሪያቸው ቋሚ ገቢ የሚያስገኙ በመሆናቸው ገበያውም የቋሚ ገቢ ገበያ ተብሎ ይታወቃል። የኢትዮጵያ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ገበያ ሌላም አይነት አማራጭ የግብይት ሥርዓት ያቀረበ ሲሆን ይህም ከላይ የተጠቀሱ ቦርዶች ላይ መስፈርቶችን አሟልተው መመዘንብ እና መገበያየት ያልቻሉ ኩባንያዎች የሚገበያዩበት የራሱ ደንብ ያለው ያልተማከለ የጠረጴዛ ዙሪያ ገበያ እና ከህዝብ ገንዘብ የማሰባሰብ መድረኮችን የሚያካትቱ አማራጭ ገበያዎች ናቸው። በዚህ ረገድ ገበያው ያልተማከለ የጠረጴዛ ዙሪያ ገበያ ዝርዝር የአሰራር ደንብ ያወጣ በመሆኑ በሌላ ጊዜ በሰፊው የምንመለስበት ይሆናል። የገበያውን መዋቅር በምናይበት ጊዜ የተለያዩ ደረጃ ያለው ሆኖ መዋቀሩ አቅማቸው ከፍተኛ ደረጃ ላይ የደረሱ ኮርፖሬሽኖችንም ሆነ ጀመሪ ትናንሽ ኢንተርፕራይዞችን ለማካተት እና ለማስተናገድ ያለመ መሆኑ አካታችነትን የሚያሳለብት እና ለትንንሽ ኩባንያዎች እንዲያድጉ እድል የሚያመቻች ነው ማለት ይቻላል።

የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ አስተዳደራዊ ፍርድ ቤት የኢትዮጵያ የካፒታል ገበያ ባለስልጣን

በብሔራዊ ባንክ ውስጥ የሚተዳደረው ማዕከላዊ የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ማከማቻ ግምጃ ቤት ለሰነድ ሙዓላ ንዋይ አያያዝ፣ ክፍያ እና ርክብክብ የቴክኖሎጂ አገልግሎት በመስጠት ክፍተኛ ሚና ይጫወታል። ግምጃ ቤቱ በኤሌክትሮኒክስ ሥርዓት የሰነዶች ባለቤትነት መዝገብ በመያዝ ከአክሲዮን የምስክር ወረቀቶች ጋር ተያይዞ የሚመጡ አደጋዎችን በማስቀረት የባለቤትነት መብትን በብቃት ማስተላለፍ ያስችላል። ይህም ድህንነቱ የተረጋገጠ ሰነድ ከመያዝ እና ከማስተላለፍ አንጻር ወሳኝ ሚና የሚጫወት ነው።

አዋጁ ከዓለም አቀፍ አሠራር ጋር በተጣጣመ መልኩ በነዚህ ተቋማት ውስጥ ኃላፊነቶችን ይደለድላል። ባለሥልጣኑ ግምጃ ቤቱን ጨምሮ ለገበያ ተዋናይ ፈቃድ በመስጠት የቁጥጥር ሥራ ያከናውናል። ገበያው በበኩሉ ኩባንያዎችን በመመዘንብ የግብይት ሥራውን በመስራት የራሱን ደንቦች ያስፈጽማል። ግምጃ ቤቱ ደግሞ መሰረተ ልማት በመጠቀም ከግብይት በኋላ የሚከተሉ የክፍያ እና የርክብክብ ሥራዎችን ያከናውናል። ይህ የስልጣን ክፍፍል የጥቅም ግጭቶችን ለመከላከል እና በዘርፉ ያሉ ባለሙያዎችን እድገት ለማጎልበት የሚረዳ ነው።

የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ቁጥጥር- ምዝገባ፣ ይፋ ማድረግ እና ቀጣይ ግዴታዎች

የምዝገባ መስፈርት

የሕግ ማዕቀፍ ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ለሕዝብ ሽያጭ ከማውጣት አስቀድሞ በባለሥልጣኑ ሊመዘገብ እንደሚገባ የሚያዝ ሲሆን ይህም የአዋጁ የማዕዘን ድንጋይ ተደርጎ የሚወሰድ ነው። የአዋጁ አንቀጽ 75(1) እና ሰነድ ሙዓላ ንዋይን ለሕዝብ ማውጣት እና ግብይት መመሪያ አንቀጽ 4 መሰረት ሰነድ ሙዓላ ንዋዮችን ለሕዝብ ሽያጭ ያወጡ፣ በማውጣት ሂደት ላይ ያሉ ወይም ለማውጣት የሚፈልጉ ኩባንያዎች ሰነዶቹን በቅድሚያ በባለሥልጣኑ እንዲመዘገቡ ይደነግጋል።

ይህ የምዝገባ መስፈርት ዘርፍ ምንም ይሁን ምን ሁሉንም ኩባንያዎች የሚመለከት ነው። የምዝገባ ሂደቱ ዝርዝር የደንበኛ ሳቢ መግለጫ በመመሪያው አንቀጽ 77-134 ባሉት መስፈርቶች መሰረት በኢንቨስትመንት ባንክ ወይም አማካሪ እንዲዘጋጅ ማድረግ፣ ሌሎች ተጓዳኝ መረጃዎችን እና ሰነዶችን ማሟላት፣ በተፈቀደለት መኮንን ወይም የግብይት አማካሪ የተዘጋጀ የምዝገባ መግለጫ በማድረግ ለባለሥልጣኑ የምዝገባ መጠየቂያ ሞልቶ ማሰገባትን የሚያካትት ነው።

ይህ አሰራር ባለሥልጣኑ አንድ ኢንቨስትመንት ጥሩ ወይም መጥፎ እንደሆነ ከሚወሰን ይልቅ አዋጁ ሁሉም ወሳኝ መረጃዎች እንዲወጡ በማሰገድ የአዋጪነት እና የጥራት ጉዳይ የኢንቨስትመንት ውሳኔ በመሆኑ ለኢንቨስተሩ እንዲወሰን ይተዋል።

ቀጣይነት ያለው ሪፖርት የማድረግ ግዴታዎች

የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ምዝገባ የአንድ ጊዜ ክስተት አይደለም። በአዋጁ አንቀጽ 77(1)(ሀ) እና በመመሪያው አንቀጽ 135(1) መሰረት ሰነድ ቻቸው በሕዝብ የተያዙ ወይም ሰነድ ቻቸውን ለሕዝብ ሽያጭ ያቀረቡ ኩባንያዎች ቀጣይነት ያለው ሪፖርት ለባለሥልጣኑ በየጊዜው እንዲያቀርቡ ይገደዳሉ።

እነዚህ ሪፖርቶች አንዳንዶቹ በየግማሽ ዓመት የሚቀርቡ ናቸው። አውጪዎች በሰነዳቸው ዋጋ ላይ ተጽዕኖ ሊያሳድር የሚችል ወሳኝ መረጃ በተከሰተ በ24 ሰዓታት ውስጥ ለባለሥልጣኑ ማሳወቅ ይጠበቅበታል። ይህ ቀጣይነት ያለው ወሳኝ መረጃዎችን ይፋ የማድረግ ስርዓት ኢንቨስተሮች ሰነዱን አውጥተው መሸጥ ከጀመሩ በኋላ ጊዜ አንስቶ ታሪካዊ መረጃዎችን ብቻ ሳይሆን የአሁኖቹ መረጃ ማግኘት እንዲችሉ ይረዳል።

ለዚህ ጽሑፍ አላማ የያዘነው ትንታኔ ያላለቀ በመሆኑ በቀጣይ በዚህ ርዕስ ከካፒታል ገበያ የሕግ ማዕቀፍ፣ መመሪያዎች አንኳር ነጥቦች በማንሳት በዝርዝር ማየት እንቀጥላለን። በመሆኑም በቀጣይ በጥልቀት የምንሄድበት መሆኑን በመግለጽ በዚህ እንሰናበታለን።

የደንበኛ ሳቢ መግለጫ መስፈርቶች

የደንበኛ ሳቢ መግለጫ በመረጃ ላይ የተመሰረተ የኢንቨስትመንት ውሳኔዎችን ለማሳለፍ እንደ ዋና የመግለጫ ሰነድ ሆኖ ያገለግላል። በውስጡ የሚካተተው ይዘቱ የአውጪውን ሥራውን፣ የፋይናንስ አቋሙን፣ ለሽያጭ የቀረቡትን ሰነዶች እና ተያያዥ አደጋዎችን የሚመለከቱ ወሳኝ እውነታዎችን ያጠቃልላል። ዓላማው በቂ እና ትክክለኛ መረጃን በማቅረብ አቅም ያላቸው ኢንቨስተሮች በመረጃ ላይ የተመሰረተ የኢንቨስትመንት ውሳኔ እንዲያደርጉ ለማስቻል ነው።

ይህ ይፋ ማድረግን ያማከለ የቁጥጥር እና የግብይት ሥርዓት አካሄድ ከሰነዱ አዋጪነት እና ጥራት ላይ ትኩረት ከሚሰጥ የቁጥጥር ሥርዓት ይልቅ በመረጃ ላይ መታመን ከዘመናዊው የሰነድ ሙዓላ ንዋዮች ቁጥጥር ፍልስፍና ጋር ይጣጣማል።

